

Date de réception : 28/07/2020

Geanonimiseerde versie

C-265/20 - 1

Zaak C-265/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

15 juni 2020

Verwijzende rechter:

Hof van beroep Antwerpen (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 maart 2020

Appellant:

FN

Geïntimeerden:

Universiteit Antwerpen

Vlaamse Autonome Hogeschool Hogere Zeevaartschool

PB

ZK

NG

ZN

UM

Hof van beroep

Antwerpen

Arrest

B7M kamer
burgerlijke zaken

[OMISSIS]

[Or. 2]

FN, advocaat,

wonende te 2000 Antwerpen, [OMISSIS]

- appellant,
- ter terechtzitting van 25 februari 2020 in persoon verschenen en bijgestaan door [OMISSIS] [, advocaten];

tegen het vonnis van kamer AB8 van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen van 24 januari 2018 [OMISSIS]

tegen:

1. DE UNIVERSITEIT ANTWERPEN,

met zetel te 2000 Antwerpen, [OMISSIS]

[OMISSIS]

2. DE VLAAMSE AUTONOME HOGESCHOOL HOGERE ZEEVAARTSCHOOL,

met zetel te 2030 Antwerpen, [OMISSIS]

[OMISSIS]

3. PB, [OMISSIS]

wonende te 2060 Antwerpen [OMISSIS]

4. ZK, [OMISSIS]

wonende te 2018 Antwerpen, [OMISSIS]

5. NG, [OMISSIS]

wonende te 2040 Antwerpen, [OMISSIS] [Or. 3]

6. ZN, [OMISSIS]

wonende te 3150 Haacht, [OMISSIS]

7. UM, [OMISSIS]

wonende te 2570 Duffel, [OMISSIS]

- geïntimeerden,
- allen vertegenwoordigd door [OMISSIS] [, advocaten];

* * *

1. Feitenrelaas

De feiten werden uitvoerig uiteengezet in het bestreden vonnis zodat het hof hiernaar verwijst.

Samengevat heeft het geschil betrekking op de eis van FN (appellant) tot schadevergoeding wegens beweerde onrechtmatige beëindiging van zijn aanstellingen als hoogleraar van de Universiteit Antwerpen (eerste geïntimeerde, hierna "UA"). FN stelt dat er sprake is van een verdoken sanctie voor het uiten van protest tegen de afbouw van zijn vakgebied, het zee- en transportrecht, en protest tegen zijn statuut. Hij stelt dat hij een nepstatuut had, dat onder andere strijdig zou zijn met het EU-recht.

FN heeft gedurende twintig jaar een academische loopbaan uitgebouwd waarbij er sprake was van een twintigtal opeenvolgende tijdelijke en deeltijdse aanstellingen. Hij was tewerkgesteld in de faculteit "Rechten en Toegepaste Economische Wetenschappen" (TEW). Hij stelt dat andere collega's met vergelijkbare opdrachten daarentegen vast en voltijds statutair benoemd werden. **[Or. 4]**

De universitaire loopbaan van FN ziet er als volgt uit:

Instelling	Indiensttreding	Functie	Aanstellingspercentage
UFSIA	1.1.1990	Assistent	50
UFSIA	1.1.1992	Assistent	50
UFSIA	1.2.1994	Assistent	50
UFSIA	1.2.1995	Doctor-assistent	50
UIA	1.1.1995	Docent	10
UFSIA	1.2.1997	Doctor-assistent	30
UIA	1.10.1997	Docent	10
UIA	1.2.1998	Navorser	10
UFSIA	15.03.1998	Navorser	50
UFSIA	1.4.1998	Docent	10
UIA	1.10.1998	Docent	10
UIA	22.2.1999	Navorser	75
UFSIA	1.10.2001	Docent	10
UFSIA	1.10.2003	Hoofddocent	20
UFSIA	1.10.2004	Hoofddocent	40

UFSIA	1.10.2004	Hoofddocent	30
UA - TEW	1.10.2007	Hoofddocent	50
UA - Rechten	1.10.2007	Hoofddocent	10
UA - TEW	1.10.2008	Hoogleraar	50
UA - Rechten	1.10.2008	Hoogleraar	10

Bij de hernieuwing van zijn aanstelling in 2009 werd er een aanstelling van 15 % voorgesteld voor TEW en 5 % voor rechten, terwijl deze aanstellingspercentages voordien respectievelijk 50 % en 10 % bedroegen en het aantal lesuren zou gedaald zijn van 165 uren naar 135 uren.

FN baseert zijn eis op de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek (buitencontractuele aansprakelijkheid). Ondergeschikt zou er sprake zijn van onrechtmatig ontslag.

De Hogere Zeevaartschool (tweede geïntimeerde) zou meegewerkt hebben aan het wangedrag van UA. NG (vijfde geïntimeerde) was directeur van de Hogere Zeevaartschool.

PB (derde geïntimeerde) was rector. ZK (vierde geïntimeerde) was vice-rector. ZN en UM (zesde en zevende geïntimeerde) waren decaan. **[Or. 5]**

2. Bestreden beslissing

In het bestreden vonnis werd de eis van FN tegen de UA en de Hogere Zeevaartschool toelaatbaar maar ongegrond verklaard. De eis lastens de overige geïntimeerden werd ontoelaatbaar verklaard. FN werd veroordeeld tot de gerechtskosten.

3. Eisen in hoger beroep

FN stelt hoger beroep in teneinde (samengevat) het bestreden vonnis te horen vernietigen, en opnieuw rechtsprekende, de oorspronkelijke eis toelaatbaar en gegrond te horen verklaren en geïntimeerden, in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere te horen veroordelen tot betaling van een schadevergoeding van 1 euro provisioneel en een college van drie gerechtsdeskundige te horen aanstellen teneinde de materiële en morele schade te horen begroten en geïntimeerden te horen veroordelen tot de gerechtskosten.

Indien de eis niet direct gegrond zou worden verklaard, vraagt FN alvorens verder recht te doen de volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie:

"Staan Richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de UNICE en het [CEEP] gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, Richtlijn 97/81/EG van de Raad van 15 december 1997 betreffende de door de Unice, het [CEEP] en het EVV gesloten

raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid en het algemene Unierechtelijke discriminatieverbod in de weg aan een interpretatie en toepassing door een publiekrechtelijke universiteit van een nationale regeling luidens welke zelfstandig academisch personeel met een voltijdse opdracht vast wordt benoemd, en personeel met een deeltijdse opdracht ofwel kan worden "benoemd", ofwel "tijdelijk" kan worden "aangesteld voor hernieuwbare termijnen van ten hoogste zes jaar":

1° ingevolge welke een hoogleraar belast met vaste onderwijstaken, onderzoek, het voorzitterschap van een wetenschappelijk instituut en maatschappelijke dienstverlening op basis van "beleidsvrijheid" gedurende twintig jaar wordt tewerkgesteld op grond van een twintigtal opeenvolgende, kortlopende en deeltijdse arbeidsovereenkomsten en statutaire aanstellingen van een tot drie jaar, terwijl al zijn collega's met vergelijkbare opdrachten een vaste en voltijdse benoeming genoten?

2° ingevolge welke deze universiteit in haar personeelsstatuut slechts een algemene minimumlimiet van een tewerkstellingspercentage van 50 procent bepaalt om in aanmerking te komen voor een vaste benoeming, maar geen enkel criterium vastlegt op basis waarvan de voor 50 procent of meer tewerkgestelde deeltijdse personeelsleden vast benoemd dan wel tijdelijk aangesteld worden?
[Or. 6]

3° Ingevolge welke deze universiteit een deeltijdse hoogleraar belast met academische opdrachten die behoren tot de vaste, structurele activiteiten van de universiteit tijdelijk tewerkstelt, niet gedurende opeenvolgende termijnen van in totaal zes jaar, maar, gedurende hun gehele loopbaan, voor opeenvolgende korte termijnen van elk op zich maximum zes jaar, meer specifiek termijnen van één of drie jaar?

4° ingevolge welke deze universiteit aan een deeltijdse hoogleraar aanstellingspercentages toekent op grond van onbeperkte "beleidsvrijheid", zonder objectieve criteria vast te leggen, en zonder enige objectieve werklastmeting toe te passen?

5° Ingevolge welke deze universiteit een tijdelijk en deeltijds hoogleraar die gedurende twintig jaar op kennelijk willekeurige en discriminatoire wijze is behandeld, wanneer zijn tewerkstelling op basis van de "beleidsvrijheid" van de universiteit plotseling niet meer wordt hernieuwd, het recht ontzegt zich op het abusieve karakter van de hem in het verleden eenzijdig opgedrongen tewerkstellingsvoorwaarden te beroepen, omdat hij die voorwaarden zagezegd telkens zou hebben "aanvaard" door het opgelegde werk uit te voeren, zodat hij de bescherming van het Unierecht verbeurt?"

[OMISSIS] [vordering betreffende de proceskosten]

Eerste, derde, vierde, zesde en zevende geïntimeerden besluiten tot de ongegrondheid van de eis van FN en vragen FN te horen veroordelen tot de gerechtskosten.

Tweede en vijfde geïntimeerden besluiten tot de ongegrondheid van het hoger beroep en vorderen FN te horen veroordelen tot de gerechtskosten. Zij stellen elk afzonderlijk een tegeneis in en vorderen een schadevergoeding van 2.000 euro per partij wegens tergend en roekeloos hoger beroep.

4. Beoordeling

4.1. Over de toelaatbaarheid

[OMISSIS] Het hoger beroep is [OMISSIS] toelaatbaar. [Or. 7]

4.2. Over de wering [van een conclusie en van processtukken uit de debatten]

[OMISSIS] [E]r zijn geen redenen voorhanden om deze stukken [en conclusie] uit de debatten te weren. [Or. 8]

4.2. Over de gegrondheid

Tussen partijen bestaat er geen betwisting dat de aanstellingen van FN statutair zijn.

FN stelt onder andere dat er sprake is van discriminatie en schending van het EU-recht. Hij verwijst naar richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, naar richtlijn 97/81/EG van de Raad van 15 november 1997 betreffende de door de UNICE, het CEEP en het EEV gesloten raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid, naar het discriminatieverbod en naar artikel 91 van het Universiteitendecreet van 12 juni 1991.

Clausule 4,1 van de op 18 maart 1999 gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de Unice en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd bepaalt het volgende:

"1. Met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden worden werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd louter op grond van het feit dat zij voor bepaalde tijd werken, niet minder gunstig behandeld dan vergelijkbare werknemers in vaste dienst, tenzij het verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is."

Er bestaat geen betwisting dat FN zich ten aanzien van eerste, derde, vierde, zesde en zevende geïntimeerde kan beroepen op clausule 4 van deze raamovereenkomst [OMISSIS].

Clausule 4,1 van de raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 97/81/EG van de Raad van 15 december 1997 betreffende de door de Unice, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid bepaalt het volgende:

"1. Met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden worden deeltijdwerkers niet minder gunstig behandeld dan vergelijkbare voltijdwerkers louter op grond van het feit dat zij in deeltijd werkzaam zijn, tenzij het verschil in behandeling om objectieve redenen gerechtvaardigd is." [Or. 9]

Tussen partijen bestaat verder geen betwisting dat op dit geschil (oud) artikel 91 van het Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap (hierna "Universiteitendecreet") van toepassing is. (Oud) artikel 91 van het Universiteitendecreet bepaalde het volgende:

"Een lid van het zelfstandig academisch personeel met een voltijdse opdracht wordt benoemd. Een lid van het zelfstandig academisch personeel met een deeltijdse opdracht kan ofwel benoemd worden, ofwel tijdelijk worden aangesteld voor hernieuwbare termijnen van ten hoogste zes jaar"

Het statuut zelfstandig academisch personeel (hierna ZAP-statuut) bepaalt in artikel 7 dat er vanaf een tewerkstelling van 50 % of meer een vaste benoeming mogelijk is. Er werden geen verdere criteria vastgelegd.

FN was gedurende een bepaalde periode tewerkgesteld voor 50 % maar werd nooit vast benoemd.

Volgens FN is de toepassing die UA van (oud) artikel 91 van het Universiteitendecreet maakt onverenigbaar met voormelde Europese regels. De vraag is derhalve of artikel 91 van het Universiteitendecreet bestaanbaar is met voormelde richtlijnen en raamovereenkomsten.

De oplossing van deze betwisting vereist derhalve de voorafgaande uitlegging van communautaire bepalingen, te weten omtrent de verenigbaarheid met artikel 91 van het Universiteitendecreet, zodat het hier opportuun voorkomt om, gezien het Hof van Justitie van de Europese Unie zich nog niet heeft uitgesproken over de aan de in het geding zijnde clausule 4,1 van de raamovereenkomsten van richtlijn 1999/70/EG en richtlijn 97/81/EG mogelijks te geven interpretatie in combinatie met artikel 91 van het Universiteitendecreet en de specifieke feiten eigen aan dit geschil, een prejudiciële vraag in dat verband aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te stellen, opdat het hierover, bij wijze van prejudiciële beslissing, een uitspraak zou doen.

Het komt het hof evenwel gepast voor de door FN voorgestelde vraag te herformuleren zoals vermeld in het beschikkend gedeelte van dit arrest.

[OMISSIS] [instructie aan een aantal partijen om bepaalde stukken neer te leggen]
[Or. 10]

5. Beslissing

[OMISSIS]

Stelt, alvorens verder recht te spreken, overeenkomstig artikel 234 van het E.G.-Verdrag de volgende prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

"Moet Clausule 4, punt 1, van de op 18 maart 1999 gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1999/70/EG van de Raad van 28 juni 1999 betreffende de door het EVV, de Unice en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, en Clausule 4,1 van de raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 97/81/EG van de Raad van 15 december 1997 betreffende de door de Unice, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst inzake deeltijdarbeid aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen het feit dat het aan een universiteit is toegelaten, op basis van een nationale regeling (artikel 91 Universiteitendecreet) luidens welke zelfstandig academisch personeel met een voltijdse opdracht vast wordt benoemd en personeel met een deeltijdse opdracht ofwel kan worden benoemd ofwel tijdelijk kan worden aangesteld voor hernieuwbare termijnen van ten hoogste zes jaar,

1° een hoogleraar op basis van beleidsvrijheid gedurende twintig jaar te werk te stellen op grond van een twintigtal opeenvolgende, kortlopende en deeltijdse arbeidsovereenkomsten en statutaire aanstellingen van één tot drie jaar, zonder enige beperking in het totaal aantal verlengingen, terwijl andere collega's met vergelijkbare opdrachten een vaste en voltijdse benoeming genoten?

2° in haar personeelsstatuut slechts een algemene minimumlimiet van een tewerkstellingspercentage van 50 procent te bepalen om in aanmerking te komen voor een vaste benoeming, maar geen enkel criterium vast te leggen op basis waarvan de voor 50 procent of meer tewerkgestelde deeltijdse personeelsleden vast benoemd dan wel tijdelijk aangesteld worden? [Or. 11]

3° aan een deeltijdse hoogleraar aanstellingspercentages toe te kennen op grond van onbeperkte "beleidsvrijheid", zonder objectieve criteria vast te leggen, en zonder enige objectieve werklastmeting toe te passen?

4° een tijdelijk en deeltijds hoogleraar, wanneer zijn tewerkstelling op basis van de "beleidsvrijheid" van de universiteit niet meer wordt hernieuwd, het recht te ontzeggen zich op het beweerdelijke abusieve karakter van tewerkstellingsvoorwaarden uit het verleden te beroepen, omdat hij die voorwaarden zagezegd telkens zou hebben aanvaard door het opgelegde werk uit te voeren, zodat hij de bescherming van het Unierecht verbeurt?"

Zegt voor recht dat de procedure geschorst is in afwachting van het arrest van het Hof van Justitie ter zake [OMISSIS].

[OMISSIS] [instructie aan een aantal partijen om bepaalde stukken neer te leggen]

[OMISSIS]

[OMISSIS] [procedurele informatie] [**Or. 12**]

Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van **24 maart 2020**:

[OMISSIS]

[ondertekeningen]